

De beteekenis van den D. D. S.-titel,

DOOR

DR. TH. E. DE JONGE COHEN.

Toen op de laatste jaarvergadering der Ned. Mij. ter Bev. der Tandheelkunst de titulatuur-kwestie ter sprake gebracht werd, is door een der aanwezigen een zoo eigenaardig standpunt ingenomen, ten aanzien van de beteekenis van den D.D.S.-titel, dat de schrijver dezes, die zelf op bedoelde vergadering aanwezig was, zeker niet gezwegen zoude hebben, ware het niet, dat de mogelijkheid tot debat uitgesloten was.

Nu echter het Octobernummer van het T. v. T. een uitvoerig verslag geeft van het ter vergadering gesprokene, is er voor mij geen enkele reden ook thans te zwijgen — acht ik het integendeel niet geheel overbodig, er eens duidelijk op te wijzen, dat men de waarde van den D.D.S.-titel op een schromelijke wijze overschat, wanneer men meent, hem op een lijn te kunnen plaatsen met b.v. het Zwitsersche doctoraat in de tandheelkunde.

Want er bestaat een essentieel verschil tusschen den titel van D.D.S. en den graad van Doktor der Zahnheilkunde (Doctor medicinae dent.): de eerste is een titel — zoo men wil vaktitel — den student toegekend bij het verlaten van een Amerikaansch onderwijsinstituut, de titel van Doktor der Zahnheilkunde is een promotie-titel, en als zoodanig een academische graad.

We willen eerst de vraag onder de oogen zien, wat het kenmerkende, het essentieele is eener promotie — welke beteekenis we hier op 't vasteland van Europa aan eene promotie toekennen. Vooraf eene korte ethmologisch-historische uiteenzetting. 't Woord doctor is overgenomen uit het latijn; 't latijnsche woord *doctor*, leeraar, is afgeleid van 't verbum *docère*; en in zijn oorspronkelijke beteekenis van leeraar, onderwijzer, wordt het dan ook algemeen gebezigd in de middeleeuwen. In de

11e en 12e eeuw komt het, in verbinding met een of ander epitheton ornans als eeretitel voor geleerden in zwang. Zoo b.v. wordt Thomas van Aquino doctor angelicus genoemd.

Tot academische waardigheid verheven wordt het door de Authentica van Frederik I (1158); oorspronkelijk kent men alleen de doctores juris (magistri juris, legum) later krijgen ook de andere faculteiten 't recht, als hoogste academische waardigheid doctoraten te verleen.

't Verkrijgen der doctorswaardigheid is afhankelijk gesteld van bepaalde voorwaarden: zoo b.v. moet de doctorandus de bewijzen kunnen overleggen van een bepaalde algemeene vooropleiding (in Holland het einddiploma Gymnasium, daarmee gelijk te stellen diplomata, of einddiploma H. B. S., in Duitschland de maturiteit van een negenklassig Gymnasium of Realgymnasium, enz.), verder een doctoraal-examen, 't zij vóór, 't zij nà aanvaarding van het proefschrift af te leggen, doch het essentiele van een promotie is zoowel hier te lande als in Duitschland, Zwitserland, Frankrijk, Italie, enz., steeds dit geweest, dat de candidaat bewezen heeft, tot zelfstandig wetenschappelijk werken in staat te zijn. Hij moet bewezen hebben, het doel te hebben bereikt, dat het Hooger onderwijs tot taak is gesteld, en dat de Nederlandsche Wet op het Hooger onderwijs zoo duidelijk uitdrukt in artitel I: »Hooger onderwijs omvat de voorbereiding en »vorming tot zelfstandige berekening der wetenschappen«. Onze Hooger onderwijswet noemt de verschillende doctoraten dan ook uitdrukkelijk »wetenschappelijke graden« (Wet tot Regeling van het H.O.; vierde hoofdstuk). ¹⁾

Wat niet kenmerkend is voor een promotie, zijn uiterlijke, bijkomende omstandigheden, als b.v. ceremonieel.

Zooals bekend, gaat de toekenning van het doctoraat vaak

¹⁾ Men zoude kunnen wijzen op de hier te lande bestaande mogelijkheid, om te promoveeren op stellingen, of wel op het Belgisch doctoraat. Beide zijn uitzonderingen van een algemeen geldenden regel, hebben in de kringen van juristen en medici daarenboven zooveel misnoegen opgewekt, dat daarmee duidelijk genoeg bewezen is, dat men het met een dergelijke wijze van promoveeren volstrekt niet eens is. Daarenboven is ovefigens de wetenschappelijke vooropleiding een zóó geheel andere, dat vergelijking met den D.D.S. titel met dien van b.v. doctor medicinae (Gent) eenvoudig niet opgaat.

gepaard met plechtigheid — soms zelfs met groot ceremonieel: Zoo bijvoorbeeld ook hier in Holland, wanneer men althans niet voor de faculteit promoveert. In Zwitserland daarentegen worden de promotie's, geheel in overeenstemming met den Zwitserschen volksaard, door grooten eenvoud gekenmerkt. Het is duidelijk, dat uiterlijk vertoon in geen geval criterium kan zijn eener promotie: ceremonieel mist elke principieele beteekenis. Wanneer dan ook waar is, dat de engros-uitreiking der D.D.S.-diploma's met zeer veel uiterlijk vertoon plaats vindt, dan kunnen we hierin hoogstens een zeer gewaardeerden blijk van appreciatie in de tandheelkunde zien, maar meer ook niet.

Er is beweerd, dat de D.D.S.-titel evenmin als b.v. het doctoraat in de geneeskunde eenige bevoegdheid tot uitoefening van de praktijk geeft, zoodat degene, die in Amerika de praktijk wil uitoefenen, nog eên examen moet afleggen voor eenen State Board. En op deze praemisse, die *tendeele* ongetwijfeld juist is, bouwt men dan de conclusie, dat dus de waarde van den D.D.S.-titel gelijk staat met die van b.v. eenen Hollandschen doctorsgraad.

De onjuistheid dezer opvatting springt al onmiddellijk in het oog, wanneer men bedenkt, dat naast de enkele doctoraten (hier in Holland zoowel als in het buitenland), die geen bevoegdheid geven, de meeste een in de H.-O.wet zeer duidelijk omschreven bevoegdheid verleen — geheel in overeenstemming met het oorspronkelijk karakter der H.-O.wet. Zoo bijv. noem ik het de doctoraten in de rechtswetenschappen, staatswetenschappen, wis- en sterrekunde, scheikunde enz. Al deze doctoraten verleen hunnen bezitters bepaalde, in art. 85 e. v. van de H.-O.wet nader omschreven bevoegdheden. Slechts enkele — als die in de geneeskunde, pharmacie enz., geven geene afzonderlijke bevoegdheid — promoveeren in deze leervakken is dan ook zuiver facultatief. Daarenboven, dat de Amerikaansche autoriteiten den D.D.S.-diploma's geen wettelijke bevoegdheid toekennen, heeft een geheel andere reden, en deze reden is allerminst een blijk van groote appreciatie van de zijde der Amerikaansche overheid: immers vroeger bezaten de D.D.S.-diploma's wel deugdelijk rechtsgeldigheid, doch toen zoo langzamerhand aan vele universiteiten het »promoveeren« degenereerde tot een zuiver finantieele transactie, is het gevolg geweest, dat vele Amerikaansche Staten een z. g. State-Board examen instelden, een examen dat

veelal moeilijker is, dan dat voor D. D. S. ¹⁾ Zelfs zijn er in Amerika Staten, waar de State-Board het bezit van den D.D.S.-titel niet eens meer verplichtend stellen.

Dat men tenslotte den titel van Doctor of dental surgery

¹⁾ Men houde bij de beoordeeling dezer feiten wel in het oog, dat het hooger onderwijs in Amerika geen Staatszorg, althans geen Staatsmonopolie is. Van de ongeveer 60 tandheilkundige instituten zijn er slechts zeer enkele rijksinstellingen, de overige zijn bijna alle particuliere onderwijsinrichtingen, opgericht door maatschappijen, naamlooze vennootschappen of hoe men het noemen wil, wier bedrijf, »de exploitatie van een tandheilkundig instituut« nu niet bepaald op philanthropische basis geschoeid is.

Welbegrepen eigenbelang, het tot zich trekken van een zoo groot mogelijk aantal studenten, maakte het voor vele dezer gewenscht, hunne eischen, wat betreft toelating en examens niet te hoog te stellen, — ze namen, en nemen ook thans nog studenten aan, die de basis missen eener behoorlijke algemeene vooropleiding.

Men meent misschien, dat ik hier bepaalde gevallen van recenten datum op het oog heb? Och neen, de misstand waarop ik wijs is reeds jaren terug ook in Duitschland gevoeld:

»Für solche Leute« aldus Zehnter in zijn in 1906 verschenen brochure »Die Führung Zahnärztlicher Titel« (2° druk), die sich der Zahnheilkunde zuwenden wollten, ohne ein zahnärztliches Examen in Deutschland bestehen zu können, lag es nun nahe, ihre Ausbildung in Amerika zu suchen. Dort gab es wie wir gesehen haben, zahnärztlichen Lehranstalten, die bestimmte Anforderungen an die Vorbildung der Aspiranten nicht stellten; dort konnte man, unter Berufung auf Bereits ausgeübte längere Zahnpraxis, unter Umständen nach wenigen Wochen schon das Doktordiplom einer zahnärztlichen Anstalt zu erlangen. Und so kam es, das nach der Einführung der Gewerbeordnung bald Zahntechniker in Deutschland mit den Schmuck eines Doktors der Zahnheilkunde und mit der Lizenz irgend eines amerikanischen Staates zur Ausübung der Zahnheilkunde auftauchten, die kaum ein paar Worte englisch konnten, und wenige Wochen oder Monate zuvor noch Diener oder Gehilfen von Zahnärzten oder Wundarzneidienern, Mechanikern, Kellnern und dergleichen gewesen waren. Sie nannten sich »amerikanische Zahnärzte, in Amerika approbirt Zahnärzte und verfehlten niemals, ihrem Namen den »Dr.« oder »D. D. S.« oder »Dr. of dent. surg.« usw. beizusetzen. Die Vorgänge reizten wieder andere Personen, die gleichfalls Neigung zur zahnärztlichen Praxis hatten, und so wuchs bald die Zahl dieser Art von amerikanischen Zahnärzten in Deutschland sehr bedeutend.

»In Amerika kam man dem Bedürfnis solcher deutschen Aspiranten der Zahnheilkunde nach Dokortiteln und schönen Diplomen auf das bereitwilligste entgegen. Nicht nur druckten wie wir gesehen haben, die bereits vorhandenen, zum Teil selbst renommierten Dental Colleges beide Augen zu, wenn es sich darum handelte, Ausländern und zumal Deutschen Doktordiplome zu verschaffen, sondern es taten sich auch bald eigentliche

op grond van zijnen naam zoude moeten beschouwen als wat onze Hollandsche H. O. Wet »wetenschappelijken graad noemt, is een argument, dat we ternauwernood au serieux kunnen nemen: noem wit zwart, en ge verandert hoogstens een naam — en geen geval een kleur.

Wanneer we dan ook aannemen, dat noch de naam van den titel, noch de bevoegdheidsquaestie, noch het ceremonieel, dat de uitreiking der D.D.S.-diploma's opluistert, de waarde van den titel bepaalt, en wanneer we ten andere weten, dat hier in Europa het verkrijgen van de doctorale waardigheid afhankelijk gesteld wordt van geheel andere — en laten we er gerust bijvoegen veel zwaardere eischen, dan geloof ik, dat de vraag of een D.D.S., D.M.D., D.C.D.-titel volgens onze gangbare Europeesche opvattingen als doctorstitel — als wetenschappelijke graad dus — kan worden beschouwd ontkennend moet worden beantwoord.

En dat deze opvatting inderdaad de juiste is, blijkt duidelijk 1°. uit het Koninklijk Besluit van 26 Maart 1895 Stbl. N°. 37 tot aanwijzing van eenige getuigschriften en diploma's als bedoeld in de art. 3 en 9 der Wet van 25 Dec. 1878 (Stbl. N°. 222), houdende regeling der voorwaarden, tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende.

Artikel 5 zegt: Zij, die in België, Duitschland, België, Groot-Brittanië en Ierland, Frankrijk, Zwitserland, de V.S. van Noord-Amerika, Suriname en Curaçao na afgelegd examen het recht tot uitoefening der tandheelkunst hebben verkregen ¹⁾, kunnen toegelaten worden tot het afleggen van het theoretisch tandheelkundig examen, op vertoon van een der navolgende getuigschriften of diploma's; dan volgt nadere omschrijving van de verschillende diploma's, genoemd worden:

»Schwindelinstitute auf, bei denen es sich gar nicht mehr um einen ernstlich wissenschaftlichen Betrieb, sondern nur darum handelte mit dem Verkauf von Doktordiplomen ein Geschäft zu machen.«

¹⁾ Wanneer de wetgever hier zeer ondubbelzinnig spreekt over diploma's, welke een *bevoegdheid* verleen, dan zou men de vraag kunnen stellen, in hoeverre het dan wel juist is, dat zonder meer ook de D.D.S. diploma's worden genoemd — doch de beantwoording dezer vraag is thans nog niet aan de orde.

- a.) getuigschrift van »capacité de dentiste« (België.)
- b.) diploma van »Approbation als Zahnarzt« (Duitschland.)
- c.) » » »chirurgien=dentiste« (Frankrijk.)
- d.) » » »examen professionnel de dentiste« (Zwitserland.)

e.) de diplomata van D.D.S. of D.D.M. afgegeven door een bepaald aantal met name genoemde Amerikaansche Universiteiten: waarschijnlijk zijn dit de »erkende Amerikaansche Universiteiten«, die de heer Lind op pag. 621 v.h. T. v. T. noemt, waar hij zegt: »Wanneer een tandarts gepromoveerd is tot Doctor in de tandheilkunde aan een erkende universiteit zooals i. d. H. O.-wet genoemd, zoo bijv. in Amerika en Zwitserland, dan mag hij zijn doctorstitel in verband met zijn beroepstitel gebruiken....«

Hier moeten eenige vergissingen in het spel zijn: vooreerst is het niet de H.O.-wet, die zich over Amerikaansche Universiteiten resp. Dental Colleges uitspreekt. Wel wordt in de wet op de uitoefening der tandheilkunst gesproken van het D.D.S.-diploma van een aantal met name genoemde Universiteiten in Amerika. Erkend wordt het aan deze universiteiten verkregen diploma — en wel wordt het erkend als diploma, dat 't recht verleent hier in Holland het theoretisch=tandheilkundig examen af te leggen — meer niet!

Zwitsersche hoogeschole, worden noch in de H.O.-wet, noch in de andergenoemde wet vermeld — wel 't Zwitsersch tandartsdiploma, dat eveneens erkend wordt als voorbereiding tot het theoretisch=tandheilkundig examen.

Van den Zwitserschen doctorsgraad is nergens sprake — wat trouwens ook in 't geheel niet noodig is.

Entre parenthèses kan nog worden opgemerkt, dat de faciliteiten, die op deze wijze den bezitters van bovengenoemde buitenlandsche Universiteiten diploma's verleend worden, alleen en uitsluitend ten doel hadden, het buitenlanders mogelijk te maken, hier te lande de bevoegdheid te verkrijgen tot uitoefening der tandheilkunst — zooals ook ons Hollandsch diploma aan de buitenlandsche Universiteiten een bepaalde rechtsgeldigheid bezit: een gewone reciprociteitsmaatregel dus. Zeker was het niet de bedoeling, om dengen, die om een of andere reden niet in staat zijn met gunstig gevolg 't eindexamen Gymnasium, 't toelatingsexamen tot de Universiteit, of eindexamen

H.B.S. af te leggen, of tandtechnici de mogelijkheid te openen om wat men euphemistisch (maar dan toch zeker héél euphemistisch!) genoemd heeft »langs den weg van den minsten weerstand« tòch hier te lande het diploma van tandarts te verkrijgen.

2°. Niet slechts de Hollandsche wetgever stelt het D.D.S.-diploma op een lijn met andere buitenlandsche diploma's, doch een zelfde opvatting huldigt men ook in Amerika zelf. Die State-Boards immers, die alleen candidaten, in het bezit van een eiddiploma eener (reputabele) school examineeren, erkennen als regel ook als zoodanig het tandartsdiploma verkregen in niet-Amerikaansche Staten: zoo b.v. het Hollandsche, Fransche, Duitsche, enz.!

3°. Het Nederlandsch Tandheekundig Genootschap heeft den D.D.S.-titel niet als Doctorsgraad willen erkennen. Op pagina 76 van de 2e Serie der Handelingen van het N. T. G. wordt de aanvraag voor lidmaatschap door een tandarts-D.D.S. niet voor inwilliging vatbaar geacht »zoolang hij voortgaat, zichzelf in de couranten Dr. te noemen«: aldus letterlijk in het Verslag van de 35e Vergadering van het N. T. G., gehouden 10 Juli 1892 ten huize van den heer Okhuyzen te Utrecht.

4°. Nog veel strenger is het Duitsche standpunt ten deze: Op voorbeeld van Pruisen (1897) is in alle overige Duitsche bondsstaten het voeren van buitenlandsche titels verboden zonder toestemming van het Ministerie van Onderwijs enz.; doch reeds in 1899 deelt het Reichsamt des Innern den bondsstaten mede, »dass mit Rücksicht auf die Beleuchtung welche die in Amerika »bezüglich der Erlangung des Doktorstitels bestehenden Verhältnisse durch diese Schriftstücke¹⁾ erhielten, die Preussische »Regierung sich veranlaszt gesehen habe, seit Erlassung der »Verordnung vom 7 April 1897 jedes Versuch um Genehmigung zur Führung eines in Amerika erworbenen Doktorstitels abzulehnen.

En wanneer naar aanleiding van deze mededeeling de vraag ter sprake gebracht wordt in de in 1902 te *Oberhof* gehouden conferentie van Deutsche »Unterrichtsverwaltungen in Hochschulangelegenheiten,« sluit men zich unaniem bij bovenvermeld standpunt aan!

¹⁾ Bedoeld worden twee officieele berichten van het Keizerlijk Duitsche Generaal consulaat te Chicago en het »reichsgerichtliche« vonnis van 24 Mei 1898.

Alleen in Beieren wordt het voeren der D. D. S., D. M. D. enz. - titels toegestaan - mits verkregen onder gelijke voorwaarden als in Duitschland gebruikelijk is; te weten: 1°. de gewone vooropleiding (neunklassiger Mittelschulbildung), 2°. gedrukte dissertatie, 3°. doctoraal-examen (mündlicher eingehende Prüfung).

De titel van Doctor of Dental Surgery is een titel, verkregen na drie-jarige (vaak ook aanmerkelijk kortere!) studie aan een Amerikaansch onderwijs instituut, en, voor zoover verkregen door studenten, die eene behoorlijke vooropleiding genoten hebben, ongetwijfeld op één lijn te stellen met den Hollandschen titel van tandarts. De Deutsche »Approbation als Zahnarzt« enz. — niet minder, maar zeker niet meer!

Daar staat tegenover, dat een doctorsgraad geen vaktitel, geen beroepstitel is, — dus niets zegt omtrent het beroep dat de bezitter van dien graad uitoefent. Wèl geeft de doctorsgraad aan, dat zijn bezitter zijne studiën met een promotie bekroond heeft. Daaruit volgt, dat de tandarts - D. D. S., die hetzij op naamplaat, hetzij in adres- of telefoonboek, hetzij in ledenlijsten van vereenigingen den D. D. S.-titel voor zijnen naam plaatst, daarmee te kennen wil geven, dat hij gepromoveerd is, wat inderdaad niet het geval is. Hij handelt onjuist, niet slechts tegenover de weinigen, die thans reeds gepromoveerd zijn tot doctor in de (geneeskunde resp. tandheelkunde), maar meer nog tegenover de velen die, naar we hopen, in de toekomst in de gelegenheid zullen zijn, hier in Holland hunne studiën met een doctoraat te bekronen.

Amsterdam, October 1917.